

04.10.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan, Karabük, Kastamonu, Sinop, Bartın, Zonguldak, Düzce ve Bolu illerimizin yağış, sel ve afetten korunması için dere ıslah çalışmaları hakkında Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Uzm. Dr. Hüseyin Avni AKSOY

Karabük Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 10 Ekim 2022	Esas No: 2/4629

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
0 4 Ekim 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
0 4 Ekim 2022
No: 1088823

GENEL GEREKÇE

İnsanoğlunu tarih boyunca etkileyen doğal afetlerden birisi de su/sel baskınlarıdır. Sel ve taşkın olayları, hem Türkiye’de hem de dünya üzerinde sık yaşanan, insan ölümlerine ve ciddi ekonomik kayıplara yol açan, doğal afetlerin en önemlileri arasında yer almaktadır.

Sel, Türkiye’de oldukça sık görülen, afete dönüşmesi durumunda önemli ölçüde can ve mal kaybına neden olan, kısmen ya da tamamen doğal etkenlerin neden olduğu bir doğal afettir. Sel, suyun doğal ya da yapay yatağından taşarak çevre, yerleşim yerleri ve tarım alanlarında tehlikeye neden olmasıdır.

Taşkınların en büyük nedenlerinden biri de şehir içerisinde veya çevresinde bulunan derelerin ıslah edilememesi ya da ıslah edilmesi adı altında kanal içerisine alınması ve akış kesitinin daraltılmasıdır.

Bu bakımdan normal bir doğa olayı olarak meydana gelen sel, yanlış arazi kullanımı, çarpık yerleşme, ormanların tahribi gibi beşeri nedenlerle doğanın dengesinin bozulması sonucu afete dönüşerek büyük sosyoekonomik sorunlara yol açmaktadır.

Türkiye’de görülen taşkınların aylara göre dağılımına bakıldığında, en fazla taşkın görülen ayın Haziran ayı olduğu, onu takip eden ayların ise Nisan, Mayıs ve Temmuz ayları olduğunu belirlenmiştir. Taşkın sayısı itibarıyla en yoğun bölge Batı Karadeniz Bölgesidir.

Değişen iklim koşulları ve sonucu olarak gelen yoğun yağış, sel ve afetler nedeniyle her yıl Karabük ilimiz, Kastamonu, Sinop, Bartın, Zonguldak, Düzce ve Bolu illerimiz fazlasıyla etkilenmektedir.

Bunun en büyük nedenlerinden biri, Türkiye’de meteorolojik karakterli doğal afetlere karşı erken uyarı ile mücadele edilemeyişi, alt yapı yetersizliği ve de çarpık yerleşimdir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Devletin temel amaç ve görevleri” başlıklı 5 inci maddesinde; “...kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır...” hükmüne yer verilmiştir (TC Anayasa, 1982).

Bu hüküm ile devlet, kişinin maddi ve manevi gelişmesi ile ilgili gerekli tüm şartları sağlayıp, kişinin malı ve canını güvence altına almalıdır.

Afetlerle ilgili çok sayıda birimin bulunmasına karşılık bu birimler arasındaki koordinasyon eksikliği, yetki karmaşası, kurumların birbirinden habersiz hareket etmesi, kanuni eksiklikler afet sonrası manzaraların hep aynı kalmasına yol açmaktadır.

Örneğin karayolları sel ve afetten dolayı kapanmakta, demiryolu ve havayolu ulaşımı bulunmadığı için, bölgeye ulaşılamamakta, vatandaşımız kaderiyle baş başa kalmaktadır.

Bu kanun teklifimle, **Karabük ilimiz başta olmak üzere Kastamonu, Sinop, Bartın, Zonguldak, Düzce ve Bolu illerimiz için aşağıda belirtilen dere, çay, ırmak ve nehirlerin,** mevcut yaşam koşullarına dokunmadan üst/altyapı projelerinin hayata geçirilmesi, dere ıslah ve iyileştirme çalışmaları için her yıl yeterli bir bütçe ayrılması, sel ve taşkın olaylarından daha etkili bir şekilde korunmak için her bir yerleşim ve dere güzergâhı için uygun ıslah metodunun belirlenerek, ıslah çalışmalarının ivedilikle başlatılması, afet riskin azaltılmasına yönelik çalışmaların artırılması,

Ayrıca, bölgenin yeniden imarı ve kalkınması için iklim değişikliği ve afet riskleri de göz önüne alınarak, bölgeye uygun yeni yatırımların yapılması amaçlanmaktadır.

Her yıl yoğun sağanak yağıştan etkilenerek taşan dere, çay ve ırmaklarımız aşağıda belirtilmiştir;

- Karabük ilinde;
 - Araç Çayı, Soğanlı Çayı, Yenice Irmağı, İnce dere Çayı, Şeker Çayı, Eskipazar Deresi, Değirmencik Deresi
- Kastamonu ilinde;
 - Ezine Çayı, Söke Çayı, Abana Çayı, Aydos Çayı, Devrekani Çayı
- Sinop ilinde;
 - Türkeli Çayı, Ayancık Çayı, Gök ırmak
- Bartın ilinde;
 - Kemer Deresi, Bartın Irmağı, Kocanus Deresi, Kozcağız Deresi, Ova Çayı
- Zonguldak ilinde;
 - Çay damar Deresi, Devrek Çayı, Filyos Nehri
- Düzce ilinde;
 - Karaca Deresi, Mısırlık Deresi
- Bolu ilinde;
 - Türk Beyli Çayı, Mengen Çayı, Sazlar Deresi

TAŞKIN SULARA VE SU BASKINLARINA KARŞI KORUNMA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ¹

MADDE 1- 14/1/1943 tarihli ve 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- Yoğun sağanak yağışlara bağlı olarak sık sık taşkın ve su baskını yaşanan Karabük ili Araç Çayı, Soğanlı Çayı, Yenice Irmağı, İncedere Çayı, Şeker Çayı, Eskipazar Deresi, Değirmencik Deresi; Kastamonu ili Ezine Çayı, Söke Çayı, Abana Çayı, Aydos Çayı, Devrekani Çayı; Sinop ili Türkeli Çayı, Ayancık Çayı, Gök Irmak; Bartın ili Kemer Deresi, Bartın Irmağı, Kocanus Deresi, Kozcağız Deresi, Ova Çayı; Zonguldak ili Çaydamar Deresi, Devrek Çayı, Filyos Nehri; Düzce ili Karaca Deresi, Mısırlık Deresi ve Bolu ili Türk Beyli Çayı, Mengen Çayı, Sazlar Deresi çevresinde yer alan konut ve işyerlerinin sel felaketlerinden etkilenmemesi amacıyla, gerekli her türlü alt yapı ve sosyal donatı projeleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen bir yıl içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca tamamlanır. Söz konusu projeler için gerekli giderler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının ilgili bütçe tertiplerine ödenek aktarmak suretiyle karşılanır.

Bu madde kapsamında gerçekleştirilecek alt yapı ve sosyal donatı çalışmalarında, proje yürütülen bölgenin sosyal ve coğrafi dokusunun korunması esastır. Çalışmaların planı, projelerin başlamasından on beş gün önce ilgili yöre halkına duyurulur ve bu hususta kent konseylerinin görüşü alınır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.